Тауар нарықтарына кіру кедергілерін анықтау және жою жөніндегі кеңес отырысының
№ 3 ХАТТАМАСЫ

Тараз қаласы *26.03.2025 жс*

Төраға Мухиев Д.К. – директор «Мухиев Д» ЖК

Кеңес Хатшысы Оспанова Л.А. - Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің Жамбыл облысы бойынша департаменті бәсекелестікті дамыту бөлімінің басшысы

Кеңес мүшелері: Ж.Қ.Әзімов - ҚР БҚДА Жамбыл облысы бойынша Департаментінің басшысы, А.Д. Жиеналиев – «Фиркан» ЖК Басқарушы директоры, А.Ж. Маханбаев - Қатты тұрмыстық қалдықтарды шығаратын кәсіпкерлер қауымдастығының» басшысы, Л.А.Айдаров - «Бизнесті индустрияландыруға жәрдемдесу палатасы» «ЗТБ Қауымдастығының басқарма төрағасы, Федорова И.Г. - Жамбыл облысы бойынша «Азаматтық құқықтарды қорғау комитеті» ҚБ басшысы, Ким М.Б. - «Агрессивті культтерді зерттеу» ҚБ төрағасының міндетін атқарушы, «Бітімгер-Ел» медиация орталығы мен «Құқық» қоғамдық қоры басшысының орынбасары, Сексенбаев У.М. – «Нәркес-Строй маркет» ЖШС директоры, Абуов Ж.О. – «Кәсіпкер-Тараз» ЖШС директоры, Әмзе М.А. – «Мырза-Хан» ЖШС-нің Жамбыл филиалының директоры, Абдықадыров А.К. – Жамбыл облысы кәсіпкерлер палатасының экономика мәселелері жөніндегі директор орынбасары, Ертаева Ж.А. – «Білім» кәсіптік гуманитарлық-техникалық колледжінің директоры, Копелбек Т. О. - «Садыхан» ОКДМО эпидемиолог дәрігері.

КҮН ТӘРТІБІ:

1. Жолдарды күтіп-ұстау саласындағы проблемалық мәселелер

Кеңес төрағасының орынбасары Азимов Ж.К. отырысты ашып, қатысушыларға келесі ақпаратты жеткізді:

Департамент жүргізген тергеп-тексеру нәтижесінде Жамбыл облысы әкімдігінің Жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасы *(бұдан әрі – Басқарма)* 2022–2023 жылдар аралығында автомобиль жолдарын күтіп-ұстау бойынша мемлекеттік сатып алулар жүргізу кезінде техникалық ерекшеліктерде (біліктілік талаптарында) келесі талапты көздегені анықталды: **«жұмыстар жүргізілетін ауданда техника мен көктайғаққа қарсы қоспаларды сақтауға арналған бокстар мен навестері бар жеке меншіктегі немесе жалға алынған базаның болуы»**.

Алайда бұл талаптар бәсекелестікті шектеуі мүмкін, себебі мемлекеттік сатып алу конкурстарына қатысатын әлеуетті өнім берушілердің барлығында жұмыс жүргізілетін нақты **ауданда** тиісті база әрқашан бола бермейді.

2025 жылы Департамент жүргізген мониторинг нәтижелері бойынша, Басқарма автомобиль жолдарын күтіп-ұстауға қатысты мемлекеттік сатып алулардың техникалық ерекшеліктерінде «Жамбыл облысы аумағында **өндірістік базаның болуы**» талабын енгізгені анықталды.

Бұл ретте, Басқарма **өндірістік базаға** қатысты нақты түсініктеме бермей, оның меншік нысаны – жеке немесе жалға алынған нысан екендігін нақтыламай отыр. Соның салдарынан бұл талап әртүрлі мағынада түсінуге жол береді: бір жағдайда – бұл жеке меншік өндірістік базаны, екінші жағдайда – жалға алынған базаны білдіруі мүмкін. Яғни, бұл талаптар әртүрлі жағдайда әрқалай қолданылуы ықтимал.

Салыстырмалы түрде қарастырғанда, 2022–2023 жылдары техникалық ерекшеліктерде тек **«база»** ұғымы пайдаланылса, 2025 жылғы құжаттамада бұл ұғым **«өндірістік база»** деп нақтыланған.

Айта кету қажет, Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілерінде **«өндірістік база»** ұғымы нақты әрі бірыңғай анықтамамен бекітілмеген. Бұл термин әр салада әртүрлі мағынада қолданылып, техникалық регламенттерде көбіне өндірістік базаның құрамдас бөліктеріне (қоймалар, гараждар, техникалық жабдықтар және т.б.) қойылатын талаптар арқылы сипатталады.

Осылайша, Қазақстан Республикасында **«өндірістік база»** ұғымы қолданылу саласына байланысты әртүрлі мағынаға ие болуы мүмкін. Алайда, жол шаруашылығы немесе құрылыс саласы контекстінде бұл терминнің нормативтік-құқықтық актілерде нақты және бірыңғай анықтамасы жоқ. Себебі, ол өндірістік қызметті қамтамасыз етуге арналған әртүрлі нысандар мен құрылыстарды қамтуы мүмкін.

Жалпы мағынада, Қазақстан Республикасындағы **өндірістік база** – бұл белгілі бір жұмыстарды орындауға қажетті материалдар, тауарлар мен қызметтерді сақтау, өңдеу, жөндеу немесе өндіруге арналған нысандардың, құрылыстардың, жабдықтардың, механизмдердің, қоймалардың және өзге де объектілердің жиынтығы болып табылады.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, Департамент Басқарманың әрекеттері бәсекелестікті шектейді деп есептейді, өйткені бұл тауар нарығындағы барлық қатысушыларда өндірістік база болмауы мүмкін. Осыған байланысты, **«өндірістік база»** терминін **техниканы сақтау және көктайғаққа қарсы қоспалар мен басқа да тауарларды жинақтау үшін арналған жабық ғимарат немесе жабық алаң** деп ауыстыру қажет. Бұл ғимарат немесе алаң жеке меншікте болуы немесе жалға алынуы мүмкін, алайда қосалқы жалдау (субаренда) болмауы тиіс.

Кеңес мүшелері жоғарыда баяндалған мәселені талқылай отырып, Департаментке бұл проблемалық мәселені жан-жақты зерделеуді және қажет болған жағдайда тиісті шаралар қабылдауды ұсынуға шешім қабылдады.

Хатшы **Л.Оспанова**